

Παιδιά χωρίς χαρτιά, παιδιά ακόμη σε κίνδυνο

Παρά τη ρητή δέσμευση της Υφυπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, κας Σοφίας Βούλτεψη κατά την εκδήλωση με τίτλο [«Παιδιά χωρίς χαρτιά, παιδιά σε κίνδυνο. Μέχρι πότε...;»](#) που οργάνωσαν στις 12 Ιουλίου 2022 μέλη του Δικτύου Συνηγορίας για τα Δικαιώματα του Παιδιού, και τη δήλωση για «ξεκάθαρη πολιτική βούληση» να αντιμετωπιστεί το κενό στο νομικό καθεστώς που αντιμετωπίζουν τα ασυνόδευτα παιδιά στη χώρα, πριν και μετά την ενηλικίωσή τους, ιδιαίτερη έκπληξη και βαθιά απογοήτευση προκαλεί η προτεινόμενη διάταξη της περ. γ) της παρ. 1 αρ. 162 του Κώδικα Μετανάστευσης. Στο νομοσχέδιο, η διαβούλευση για το οποίο ολοκληρώθηκε σήμερα, δεν λαμβάνεται υπόψη η συντριπτική πλειοψηφία των ασυνόδευτων παιδιών που μένουν εκτός συστήματος ασύλου και δημιουργούνται περισσότερες δυσκολίες από όσες επιλύονται.

Πιο συγκεκριμένα, με τη [σκοπούμενη ρύθμιση](#) προβλέπεται μεν η δυνατότητα απόκτησης άδειας διαμονής δεκαετούς διάρκειας για ενήλικους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που εισήλθαν στην Ελλάδα ως ασυνόδευτοι ανήλικοι, αλλά με **προϋποθέσεις παράδοξης** και εν πολλοίς εκτός πραγματικότητας.

Αρχικά, μας λυπεί ότι με την παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία, χάνεται μια σημαντική ευκαιρία: αυτή της προστασίας και ορατότητας των ασυνόδευτων και χωρισμένων από την οικογένειά τους παιδιών που τελεσίδικα μένουν εκτός συστήματος ασύλου. **Καμία απολύτως πρόβλεψη δεν περιλαμβάνεται στο υπό διαβούλευση νομοσχέδιο για τα ασυνόδευτα παιδιά των οποίων το αίτημα διεθνούς προστασίας απορρίπτεται, ενώ είναι ανήλικοι/ες**, σε αντίθεση με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού που πρέπει να οδηγεί τις αποφάσεις όλων των δημόσιων αρχών, αλλά σε αντίθεση και με τις δημόσιες τοποθετήσεις των αρμοδίων οργάνων. Έτσι, τα ασυνόδευτα παιδιά και πάλι μένουν χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα και εκτεθειμένα σε κάθε μορφής εκμετάλλευση, χωρίς ουσιαστική πρόσβαση σε προστασία, παροχές υγείας, εκπαίδευση.

Επίσης, σε σχέση με τα ασυνόδευτα παιδιά που ενηλικιώνονται ενώ βρίσκονται στη χώρα μας, τίθεται ως βασική προϋπόθεση ο πρώην ασυνόδευτος ανήλικος **να έχει ήδη οριστικό τίτλο διαμονής στη χώρα**, δηλαδή κάποια οριστική άδεια διαμονής. Όπως είναι εύλογο, αν τα ασυνόδευτα παιδιά που μόλις έχουν ενηλικιωθεί κατάφεραν να εξασφαλίσουν ισχυρή άδεια διαμονής, δε θα χρειαζόνταν καν τη νομοθετική παρέμβαση που εισάγει το παρόν άρθρο. Αυτό μάλιστα, παρά και τη δήλωση του ίδιου του Πρωθυπουργού στις [17 Ιανουαρίου 2023](#) ότι στα ασυνόδευτα παιδιά «*αυτοδικαίως όταν συμπληρώνουν το 18ο έτος θα πρέπει να τους δίδεται η δυνατότητα, εφόσον*

έχουν συμπληρώσει 3 χρόνια εκπαίδευσης, να μπορούν να παραμείνουν στη χώρα και εφόσον το επιθυμούν, να ενταχθούν στην ελληνική πολιτεία».

Όμως, πέρα από οριστικό τίτλο διαμονής και την επιτυχή ολοκλήρωση τουλάχιστον τριών (3) τάξεων του ελληνικού σχολείου στην Ελλάδα πριν από τη συμπλήρωση του εικοστού τρίτου έτους της ηλικίας τους, απαιτείται να είναι, **επιπλέον, εισακτέοι** σε Ιδρύματα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης), Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης, Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης ή σε Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Η τελευταία αυτή προϋπόθεση εισαγωγής σε κάποια από τις ανωτέρω σχολές στην πραγματικότητα είναι **ιδιαίτερα επαχθής** και αφορά σε ένα **πολύ μικρό αριθμό ασυνόδευτων ανηλίκων** που εν τω μεταξύ ενηλικιώνονται. Άλλωστε, η εμπειρία μας στο πεδίο μάς έχει δείξει ότι για τα ασυνόδευτα παιδιά ακόμη και η 3ετής «επιτυχής» φοίτηση στο ελληνικό σχολείο αποτελεί μια σημαντική πρόκληση λόγω συστημικών και χρόνιων προβλημάτων ουσιαστικής συμπερίληψης των παιδιών με μεταναστευτικό/προσφυγικό υπόβαθρο στο ελληνικό σχολείο που δημιουργούν μαθητικό πληθυσμό τουλάχιστον δύο ταχυτήτων.

Τέλος, απορούμε για ποιο σκοπό να μένουν **εφεξής χωρίς άδεια διαμονής τα παιδιά μεταναστών β' γενιάς** (βλ. περ. β ως άνω άρθρου) που μέχρι τώρα μπορούσαν με τις διατάξεις του ν.4251/2014 να λάβουν άδεια διαμονής, ανεξάρτητη από τη νομιμότητα της διαμονής των γονέων τους, εφόσον έχουν δημιουργήσει ισχυρούς δεσμούς με τη χώρα (γέννηση στην Ελλάδα, σχολική φοίτηση κ.λπ.)

Οι υπογράφουσες οργανώσεις του Δικτύου Συνηγορίας για τα Δικαιώματα του Παιδιού πιστεύουμε ότι η χορήγηση ειδικής άδειας διαμονής στα ασυνόδευτα παιδιά, θα πρέπει να έχει αποκλειστικά ως γνώμονα την παιδική ηλικία και το διάστημα που έπεται αυτής και αποκλειστικό σκοπό τη διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του κάθε ασυνόδευτου παιδιού που βρίσκεται στη χώρα.

Καλούμε τα αρμόδια όργανα να επανεξετάσουν την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 162, προκειμένου πράγματι να καλύψει το νομικό κενό και να διασφαλίσει στην πράξη τα δικαιώματα όλων των ασυνόδευτων παιδιών, καθώς και όσων εξ αυτών ενηλικιώθηκαν και θα ενηλικιωθούν.

ΟΙ ΣΥΝΥΠΟΓΡΑΦΟΥΣΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

1. ΑΡΣΙΣ - Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων
2. Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες
3. Σχεδία Κέντρο Παιδαγωγικής και Καλλιτεχνικής Επιμόρφωσης
4. ΕΛΙΞ

- 5. Human Rights 360**
- 6. SolidarityNow**
- 7. Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού**
- 8. The HOME Project**
- 9. Lighthouse Relief**
- 10. Better Days Greece**
- 11. International Rescue Committee (IRC) Hellas**
- 12. Terre des hommes Hellas**
- 13. INTERSOS Hellas**
- 14. Danish Refugee Council (DRC), Greece**
- 15. Generation 2.0 for Rights, Equality & Diversity**